

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 115 325/98-11038
Signatura: bk5cs101

Oblastní pracoviště č. 11
Okresní pracoviště: Žďár nad Sázavou

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	2. základní škola Nové Město na Moravě, Leandra Čecha 860 okres Žďár nad Sázavou Leandra Čecha 860, 592 31 Nové Město na Moravě
Identifikátor ředitelství:	600 130 193
Ředitel školy:	Mgr. Bohumil Havlík
Zřizovatel:	Město Nové Město na Moravě Vratislavovo náměstí/103 592 31 Nové Město na Moravě
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Žďár nad Sázavou
Termín inspekce:	10. listopad 1998 - 13. listopad 1998
Inspektoři:	Mgr. Eduard Mašek, Jiří Novotný, Mgr. Ladislava Šouláková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, třídní knihy, školní řád, rozvrh hodin, Výchovně vzdělávací projekt II. ZŠ, inspekční hospitační záznamy, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/1998.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. K výuce slouží dostatečný počet tříd, které mají vyhovující kapacitu a jsou funkčně vybaveny žákovským nábytkem. Část kmenových tříd je vybavena pro odbornou výuku společenskovedních a přírodovědných předmětů včetně informatiky.

Základní škola má učebnu cizích jazyků, která je vybavena moderními audiovizuálními pomůckami.

Žákovská knihovna, která je nově, esteticky upravena, obsahuje převážně soubory pro školní četbu. Fond učitelské knihovny je využíván a jeho doplňování věnuje vedení školy zvýšenou pozornost.

Velmi dobré je vybavení učebnicemi a pracovními sešity na prvním stupni, zlepšení je také patrné na druhém stupni základní školy. Systém zabezpečování fondu učebnic je dokladem participace vedení a pedagogů v této oblasti.

Učební pomůcky jsou zastoupeny v míře odpovídající učebnímu programu. Didaktická technika je částečně zastaralá, funkční. Vedení školy věnuje zvýšenou pozornost vybavování školy moderními audiovizuálními pomůckami. Značné množství pomůcek pro výuku cizích jazyků, zejména v oblasti konverzace, zabezpečují sami vyučující na základě vlastní aktivity.

Umístění kabinetů jednotlivých předmětů učebnímu plánu a jejich vybavení odpovídá potřebám výchovně vzdělávacího programu. Výchovný poradce má svůj vlastní kabinet.

Ve vybavení školy výpočetní technikou došlo ke kvalitativnímu posunu. V současné době je škola vybavena devíti počítači. Byly vytvořeny běžné podmínky pro výuku informatiky a pro využívání výukových počítačových programů na prvním i druhém stupni základní školy.

Jednou z deklarovaných oblastí ve Výchovně vzdělávacím projektu školy na letošní školní rok je činnost sportovních tříd. V době inspekce probíhala výuka tělesné výchovy ve třech tělocvičnách s potřebným materiálním a sociálním vybavením. K dispozici byla i další potřebná zařízení, která zabezpečovala kvalitní podmínky výuky tělesné výchovy.

V souladu s deklarovaným Výchovně vzdělávacím projektem zřizuje základní škola dvě specializované třídy pro žáky s vývojovými poruchami učení. Učebny těchto tříd jsou umístěny ve vedlejší školní budově. Prostorové podmínky v nich jsou ve vztahu k počtu žáků a speciálním vzdělávacím potřebám žáků nevyhovující.

Vybavení speciálními pomůckami pro výuku v těchto třídách má běžnou úroveň. Prostory pro umístění pomůcek nevytváří vhodné předpoklady pro jejich funkční využití.

Školní jídelna zabezpečuje v kapacitně a esteticky odpovídajících prostorách stravování žáků a učitelů školy.

Základní škola má ve vztahu ke vzdělávacímu programu potřebné prostorové podmínky. Materiálně technické podmínky školy lze hodnotit jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Organizace výchovně vzdělávací činnosti školy, stanovená školním řádem a rozvrhem hodin, odpovídá pedagogickým zásadám mimo délky přestávky mezi šestou a sedmou, sedmou a osmou vyučovací hodinou, dopoledním a odpoledním vyučováním.

Pracovní prostředí pro učitele i žáky vyhovuje, kromě dvou specializovaných tříd, potřebám vzdělávacího programu školy. Prostorové podmínky ve specializovaných třídách neumožňují uspokojovat zvýšenou potřebu pohybových aktivit žáků.

U žáků ve sportovních třídách dochází v rámci spojení sportovní a školní zátěže, na základě učebnímu plánu zvoleného základní školou, k přetěžování. Jeho důsledkem jsou ne vždy optimální učební výsledky i přes zjevnou snahu spolupráce subjektů vzdělávání řízenou třídními učiteli.

Školní prostory, při jejichž výzdobě je využíváno květin a výtvarných prací žáků, byly v době inspekce udržovány v čistotě a pořádku. Estetická úroveň školních prostor a kmenových tříd, zejména na prvním stupni základní školy, je velmi dobrá.

Školní řád umožňuje žákům volný pohyb o přestávkách a využívání prostor školy pro relaxaci mimo dobu vyučovacího procesu. Relaxaci žáků v průběhu vyučovacího procesu byla věnována menší pozornost.

Základní škola zabezpečuje žákům, ve spolupráci se soukromým bufetem umístěným v areálu školy, pitný režim. Stravování žáků a učitelů je kvalitně zajištěno ve školní jídelně.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí školní inspekce psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve všech hospitovaných hodinách vyučovali pedagogičtí pracovníci s pedagogickou způsobilostí.

Kontrolou sledovaných oblastí vybraných na základě Výchovně vzdělávacího projektu II. ZŠ bylo zjištěno, že na prvním stupni základní školy je 22% hodin vyučováno bez požadované odborné způsobilosti, na druhém stupni základní školy je v matematice vyučováno bez požadované odborné způsobilosti 33% z celkového počtu hodin, v českém jazyku 22%, v dějepise 30% a v zeměpise 69% vyučovacích hodin. Zcela neodborně je vyučována informatika a cizí jazyky.

Kontrolní činností ČŠI bylo zjištěno, že neodborná výuka ve sledovaných oblastech nemá negativní dopad na výsledky výchovně vzdělávací činnosti školy.

ČŠI hodnotí personální podmínky základní školy jako průměrné, v oblastech informatiky a cizích jazyků jako naprosto nevyhovující.

4 Plnění učebních osnov

V prvním až osmém ročníku základní školy probíhá vzdělávání na základě vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v devátém ročníku je vyučováno podle upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20.

Při hospitační činnosti a studiem pedagogické dokumentace bylo zjištěno, že obsah učiva zařazeného ve sledovaných hodinách, odpovídal učebním osnovám.

V průběhu kontroly zaměřené na plnění učebních osnov bylo zjištěno, že ředitel základní školy u vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 nepřistoupil v souladu se Souborem pedagogicko-organizačních informací pro základní školy, střední školy, vyšší odborné školy a školská zařízení na školní rok 1998/1999 č.j.: 18 509/98-20 k úpravě učebního plánu tak, aby u všech předmětů v 6. - 9. ročníku rozhodl o časové dotaci a to tak, aby byl dodržen minimální počet hodin pro každý předmět a týdenní časová dotace pro daný ročník.

Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20 jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

První stupeň základní školy

Na prvním stupni byly provedeny hospitace v hodinách českého jazyka, matematiky, anglického jazyka, prvouky a vlastivědy. Cíle a obsah sledovaných hodin byly v části hodin srozumitelně sděleny žákům.

V naprosté většině hodin bylo vyučování organizováno jako řízené frontální činnosti. Zařazovány byly rozmanité formy úkolů podporující utvrzování dříve osvojeného učiva.

V menší části shlednutých hodin byly vzhledem k věku žáků voleny málo efektivní metody a formy, nebyla zařazena práce ve skupinách. Zcela výjimečně byla část zadávaných úkolů diferencována. V malé míře byla věnována individuální péče integrovaným žákům s výukovými problémy v nespécializovaných třídách.

Učení žáků probíhalo v podmínkách orientovaných na poznatkovou složku vzdělávání. V nižší míře bylo učení žáků zaměřeno na rozvoj postojů a hodnotových orientací, v malé míře učení žáků rozvíjelo schopnost tvořivé aplikace získaných vědomostí v praktických situacích. Nevyužito zůstalo sebehodnocení žáků.

Příznivý vliv na průběh vzdělávání měla atmosféra založená na vzájemné důvěře vyučujících a žáků, uplatnění zpětné vazby a časté hodnocení pozitivních výsledků vyučujícími. Velmi málo byla v hodinách uplatňována motivace přiměřená věku a zájmům žáků.

Prostředkem k dosažení vzdělávacího cíle byly nejčastěji textové materiály, řidčeji bylo využito obrázků a map. Nevyužita byla možnost práce s odbornými informacemi z jiných zdrojů než z učebnice. Ve sledovaných hodinách nebyla v dostatečné míře využita názornost, pro podporu učení žáků nebyly využity audiovizuální pomůcky včetně výpočetní techniky.

Při výuce ve specializovaných třídách byly vzdělávací potřeby žáků většinou dobře respektovány. Zařazeny byly takové formy činností, které žákům učení usnadňují, byla uplatněna individuální práce. S výjimkou speciálních textů nebyly využity další speciální pomůcky. Během výuky nebyly v dostatečné míře zařazeny pohybové aktivity nebo jiné formy relaxačních činností.

Kvalitu vyučování na prvním stupni základní školy hodnotí Česká školní inspekce jako průměrnou.

Druhý stupeň základní školy

Český jazyk, cizí jazyky

Všechny sledované hodiny měly jasně stanovené cíle, žákům srozumitelné, obsahem a rozsahem přiměřené jejich věku a schopnostem. V převážné části vyučovacích hodin byly stanovené učební cíle splněny.

Při výuce převažovaly tradiční formy a metody transmisivní výuky se zaměřením na frontální a slovní metody. Vyučující předávali žákům poznatky převážně formou řízených rozhovorů bez výraznějšího podílu žáků na získávání nových znalostí a zkušeností.

Organizace všech hodin byla promyšleně připravena z hlediska obsahu i činností. Funkční zastoupení měla samostatná a skupinová práce žáků s převahou nediferencovaných úkolů, jejichž vyhodnocování bylo prováděno vyučujícími bez spoluúčasti žáků.

Ve vyučovacích hodinách byly v menší míře využívány mezipředmětové vztahy. Názornost výuky byla podporována využíváním doplňkové literatury. Při zadávání úkolů samostatné a skupinové práce bylo využíváno meotaru, stejně jako při společných zápisech do sešitů.

Při výuce cizích jazyků bylo využíváno nejen audiovizuální techniky ve všech fázích vyučovacího procesu, ale také dvojrozměrných a trojrozměrných pomůcek za současného využívání soustavné motivace žáků. Vyučující dbali, stejně jako při výuce českého jazyka, na kultivovaný ústní i písemný jazykový projev žáků.

Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Pravidelně bylo využíváno zhodnocení dosažených výsledků vyučujícími a ocenění práce žáků. Vytváření schopnosti sebehodnocení samotnými žáky nebylo ve sledovaných hodinách ve výraznější formě pozorováno.

Menší pozornost byla při vyučovacích hodinách věnována relaxaci žáků a dodržování psychohygienických pravidel při čtení a psaní. Při výuce cizích jazyků lze kladně hodnotit důsledné dodržování pravidel integrace žáků s vývojovými poruchami učení.

Kvalitu vyučování ve sledovaných hodinách českého jazyka a cizích jazyků hodnotí Česká školní inspekce jako průměrnou.

Matematika, informatika

Při plnění cílů vyučovacích hodin matematiky nebylo výrazněji využíváno motivace, nebyl zvýrazňován podíl žáků na výuce a její tvorbě. Organizace výuky zachovávala výhradně tradiční postupy a stavbu vyučovací hodiny se základní metodou výkladu, řízeného rozhovoru a frontálně zadávané a prováděné samostatné práce. Diferencovaně zadávané úkoly pro samostatnou práci byly zařazovány spíše výjimečně.

V malé míře bylo využíváno zpětné vazby s okamžitým dopadem na další průběh vyučovací hodiny. Všeobecně nízkou efektivitu měly utvzovací a hodnotící části vyučovacích hodin. Učebnice a jiné pomůcky byly využívány na průměrné úrovni. Didaktická technika ve sledovaných hodinách nebyla využita.

Učiteli jsou přiměřeně kontrolovány výsledky domácích úkolů.

Vyučovací hodiny informatiky měly vždy jasně stanovené cíle a obsah. Činnosti v hodinách informatiky byly cílevědomé, zaměřené na zvládnutí praktického zacházení s počítačem uživatelským způsobem. Při výuce bylo využíváno diferenciací na základě individuálního rozvoje žáků.

Účelně bylo využíváno didaktické techniky.

Kvalitu vyučování ve sledovaných hodinách matematiky hodnotí ČŠI jako průměrnou, kvalitu vyučování v informatice jako spíše nadprůměrnou.

Zeměpis, dějepis, přírodopis, občanská výchova

Cíle sledovaných hodin, které odpovídaly věku a schopnostem žáků, byly jasně a srozumitelně sděleny a převážně splněny. V průběhu vyučovacích hodin byly využívány motivační prvky se zaměřením na regionální problematiku. Ve všech vyučovacích hodinách byl patrný zájem učitelů o porozumění a zvládnutí úkolů žáků.

Sledované hodiny přírodopisu probíhaly v odborné pracovně. Nově osvojované poznatky vycházely z dosavadních vědomostí a praktických zkušeností. Názornost výuky byla podporována efektivním využitím pomůcek a didaktické techniky. Důsledně bylo využíváno kooperativního stylu výuky, což se projevovalo na značném zájmu žáků o probírané učivo.

Vyučovací hodiny zeměpisu, dějepisu a občanské výchovy byly organizovány s ohledem na vyučujícími řízený styl výuky, kterému odpovídaly i metody a formy výuky. Ty byly zaměřené hlavně na frontální, nediferencovanou práci ve všech fázích vyučovacího procesu. Slovní metody byly zaměřeny na řízený rozhovor se snahou o začlenění žáků do

vyučovacího procesu na základě motivačních a problémových otázek. Využíváno bylo nediferencované skupinové práce žáků bez stanovení hodnotících kritérií.

Vhodným způsobem byly začleněny do průběhu vyučovacího procesu učebnice, doplňková literatura, regionální materiály, mapy, v hodinách zeměpisu video. Při zadávání úkolů pro samostatnou práci a opisování vyučujícími předem připraveného zápisu z učiva hodiny bylo využíváno meotaru.

Při výuce byly v klidné pracovní atmosféře soustavně budovány pozitivní vztahy ve směru učitel - žák. Pravidelně bylo využíváno zhodnocení práce žáků vyučujícími. Vytváření schopnosti sebehodnocení samotnými žáky nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno.

Menší pozornost byla při vyučovacích hodinách věnována relaxaci žáků a dodržování psychohygienických pravidel při čtení a psaní. Dodržování pravidel integrace žáků s vývojovými poruchami učení nebylo ve sledovaných hodinách patrné.

Kvalitu vyučování v hodinách zeměpisu, dějepisu a občanské výchovy hodnotí Česká školní inspekce jako průměrnou, kvalitu vyučování v přírodopisu jako spíše nadprůměrnou.

Tělesná výchova

Sledované hodiny měly vždy jasně stanovené cíle. Výuka byla ve většině sledovaných hodin orientována na osvojení nových pohybových dovedností v souvislosti s využíváním různého sportovního náradí a náčiní.

Organizace hodin byla prováděna tradičními, v polovině sledovaných hodin spíše stereotypními formami. Činnosti žáků byly organizovány frontálně s využitím skupinových forem práce. Dostatečný prostor byl dán pro pohybové aktivity žáků.

Pracovní atmosféra sledovaných hodin byla klidná. V průběhu vyučovacích hodin bylo ze strany vyučujících prováděno hodnocení výsledků a činností jednotlivých žáků a skupin.

Kvalitu vyučování v hodinách tělesné výchovy hodnotí ČŠI jako průměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Na základě transmisivní výuky s převážně řízenými frontálními činnostmi se zařazováním rozmanitých forem úkolů podporujících utvrzování dříve osvojeného učiva žáci ve sledovaných hodinách prokazovali většinou velmi dobré pamětní znalosti.

S pochopením reagovali na pokyny vyučujících. Při řízených činnostech se převážně aktivně účastnili procesu výuky. Pohotově se orientovali v učivu, dobře plnili zadávané úkoly a uplatňovali získané návyky při samostatné práci.

Metody a formy výuky používané vyučujícími vedly k dobrým výsledkům v oblasti vytváření dovedností žáků.

V důsledku předávání znalostí a zkušeností vyučujících žákům bez jejich zapojení do tvorby vyučovacího procesu, byly v nižší míře rozvíjeny postoje, komunikační dovednosti a hodnotová orientace žáků. Při výuce cizích jazyků a informatiky, na základě využívané didaktické techniky a zvolených metod výuky, byla rozvíjena schopnost tvořivé aplikace získaných vědomostí v praktických situacích.

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách nebylo využíváno sebehodnocení žáků.

Po obnovení činnosti sportovních tříd nastalo velké zlepšení v individuálních sportovních výkonech žáků školy, kteří dosáhli řady předních umístění v okresních i celostátních sportovních soutěžích.

Česká školní inspekce hodnotí výsledky vyučování školy jako průměrné.

7 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro něj potřebné podmínky. Profesní aktivity učitelů, zejména v oblasti tělesné výchovy, mají pozitivní vliv na výsledky práce školy a jsou vedením školy podporovány.

Pedagogové školy se zúčastňují vzdělávacích aktivit v oblastech pracovních a estetickovýchovných činností, v oblasti cizích jazyků a informatiky. Odborný růst pedagogických pracovníků byl dokladován i v oblastech speciální pedagogiky a výchovného poradenství.

Při vzdělávacích aktivitách je využíváno kurzů pořádaných IMC Žďár nad Sázavou, MKD Nové Město na Moravě a možností rozšiřujícího studia na UK PF Praha.

Vedení školy nedokladovalo další vzdělávání pedagogů školy v oblastech matematiky, přírodovědní a společenskovední.

ČŠI hodnotí péči o další vzdělávání jako průměrnou.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Výchovně vzdělávací činnost je ovlivněna zejména aktivitami školy v oblasti tělesné výchovy a sportu. Škola je členem Asociace školních sportovních klubů, sama organizuje a účastní se řady soutěží a závodů. Časově a organizačně náročnou práci zajišťují většinou vyučující tělesné výchovy. Pravidelně se schází Rada sportovních tříd - neformální sdružení zástupců školy, sportovních klubů a zřizovatele.

Základní škola nabízí širokou škálu aktivit, včetně rozšířené nabídky hodin tělesné výchovy, formou dvouhodinového nepovinného předmětu nad rámec týdenní časové dotace povinných předmětů, pro přípravu a účast ve sportovních soutěžích a olympiádách. Takřka všichni žáci sportovních tříd dále organizovaně trénují a sportují v některém z městských klubů. Na základě velmi dobré přípravy v nich dosáhli žáci školy řady vynikajících umístění, včetně titulů přeborníka republiky v biatlonu a lyžování.

Pro rozvoj individuálních zájmů žáků škola nabízí volitelné předměty, nepovinné předměty a kroužky, jejichž nabídka zahrnuje jazykovou, zájmovou a sportovní oblast i pro ostatní žáky školy. I v těchto oblastech se základní škola zúčastňuje soutěží vyhlašovaných MŠMT ČR nebo jinými organizátory. V naukových soutěžích jsou však, mimo úspěchu v recitační a konverzační soutěži cizích jazyků, výsledky i zapojení v okresních kolech soutěží, nízké.

V přiměřeném rozsahu škola pořádá exkurze, zájezdy do divadel, návštěvy místních kulturních akcí - koncertů a literárních pásem. Pravidelně je připravována školní akademie. Měsíčně je vydáván školní časopis, který dokladuje velmi dobrou úroveň rozvoje komunikačních vztahů mezi učiteli a žáky školy.

Další aktivity školy, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost žáků, hodnotí ČŠI jako průměrné, v oblasti rozvoje schopností sportovně talentovaných žáků jako nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Základní škola plní vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 a v převážné většině plní deklarované oblasti Výchovně vzdělávacího projektu II. ZŠ, Nové Město na Moravě. Žákům poskytuje v rámci transmisivní výuky vzdělávací nabídku s ohledem na jejich vzdělávací potřeby a zájmy. Velmi dobrých výsledků dosahuje škola v oblasti tělesné výchovy a sportu. Využívá prostorové podmínky, zlepšuje materiálně technické vybavení. Estetická úroveň je na dobré úrovni.

Pro výkon školní inspekce byly vytvořeny velmi dobré podmínky.

Doporučení:

- v rámci vzdělávacího programu Základní škola organizovat výchovně vzdělávací činnost sportovních tříd na základě modelového učebního plánu čj. 29738/96-22-50 (rozšířené vyučování tělesné výchovy),
- v souladu se Souborem pedagogicko-organizačních informací pro základní školy, střední školy, vyšší odborné školy a školská zařízení na školní rok 1998/1999, č.j.: 18 509/98-20 upravit učební plán tak, aby u všech předmětů v 6. - 9. ročníku bylo rozhodnuto o minimálním počtu hodin pro každý předmět a o týdenní časové dotaci pro daný ročník,
- při činnostech ve vyučovací hodině začleňovat žáky do vyučovacího procesu na základě jejich osobnostních kompetencí, rozvíjet jejich komunikační schopnosti a schopnost sebehodnocení,
- zařazovat relaxační chvílky v průběhu vyučovacího procesu.

Razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Eduard Mašek v.r.

členové týmu Jiří Novotný v.r.

Mgr. Ladislava Šouláková v.r.

V Jihlavě dne 2. prosince 1998

Přílohy:
Protokol o kontrole

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 8. 12. 1998

razítko

Podpis ředitele školy: Mgr. Bohumil Havlík v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Nové Město na Moravě	22. 12. 1998	čj. 401/98
Školský úřad: Žďár nad Sázavou	22. 12. 1998	čj. 402/98

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
----	---	Ředitel školy nesdělil připomínky k obsahu IZ.